

Europarådet

Sammanfattning

Utrikesutskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2012/13:184 Verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret av 2013. Vidare behandlar utskottet redogörelserna 2012/13:ER1 och 2013/14:ER1 Från Sveriges delegation till Europarådets parlamentariska församling.

Två följdmotioner har väckts med anledning av regeringens skrivelse.

Två följdmotioner har väckts med anledning av redogörelserna.

I betänkandet behandlas även 16 motionsyrkanden från de allmänna motionstiderna 2011, 2012 och 2013.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelse 2012/13:184 och redogörelserna 2012/13:ER1 och 2013/14:ER1 till handlingarna.

I betänkandet finns två reservationer (SD och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	5
Redogörelsernas huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Demokrati och frågor relaterade till demokratifrämjande arbete	7
Konventionsrelaterade frågor	10
Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	13
Övriga yrkanden	14
Reservationer	16
1. Demokrati och frågor relaterade till demokratifrämjande arbete, punkt 1 (SD)	16
2. Konventionsrelaterade frågor, punkt 2 (V)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Skrivelse 2012/13:184	19
Följdmotioner med anledning av skrivelse 2012/13:184	19
Redogörelse 2012/13:ER1	19
Följdmotion med anledning av redogörelse 2012/13:ER1	20
Redogörelse 2013/14:ER1	20
Följdmotion med anledning av redogörelse 2013/14:ER1	20
Motion från allmänna motionstiden hösten 2011	21
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	21
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	22
<i>Bilaga 2</i>	
Övriga yrkanden	23
 <i>Tabell</i>	
Motionsyrkanden som avslås av utskottet i förslagspunkt 7	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Demokrati och frågor relaterade till demokratifrämjande arbete**

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 89 och 95,

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 90–92,

2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 7,

2013/14:U3 av Julia Kronlid m.fl. (SD) och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 103.

Reservation 1 (SD)

2. **Konventionsrelaterade frågor**

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 93 och 94,

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 93 och 94,

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 11,

2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 samt

2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 2 (V)

3. **Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 95 och 96 samt

2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 5 och 6.

4. **Regeringens skrivelse 2012/13:184 Verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret av 2013**

Riksdagen lägger skrivelse 2012/13:184 till handlingarna.

5. **Redogörelse till riksdagen 2012/13:ER1 Från Sveriges delegation till Europarådets parlamentariska församling**

Riksdagen lägger redogörelse 2012/13:ER1 till handlingarna.

6. **Redogörelse till riksdagen 2013/14:ER1 Från Sveriges delegation till Europarådets parlamentariska församling**

Riksdagen lägger redogörelse 2013/14:ER1 till handlingarna.

7. **Övriga yrkanden**

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 92,

2012/13:Ju240 av Jan Lindholm och Mats Pertoft (båda MP)

yrkande 5,

2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 4 och 5,
2013/14:U9 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 38.

Stockholm den 27 maj 2014

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och Valter Mutt (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utrikesutskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2012/13:184 Verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret av 2013. Vidare behandlar utskottet redogörelserna från Sveriges delegation till Europarådets parlamentariska församling (2012/13:ER1 och 2013/14:ER1).

Två följdmotioner har väckts med anledning av regeringens skrivelse.

Två följdmotioner har väckts med anledning av redogörelserna.

I betänkandet behandlas även 16 motionsyrkanden från de allmänna motionstiderna 2011, 2012 och 2013.

Den 11 mars 2014 anordnade utskottet en öppen utfrågning om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I regeringens skrivelse om verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret 2013 (2012/13:184) redogör regeringen för verksamheten under den aktuella perioden. Bland annat beskrivs arbetet med att genomföra den reformeringsprocess som generalsekreterare Thorbjørn Jagland initierade 2009. Skrivelsen behandlar även Europadomstolens arbetssituation och reformering, säkerhetspolitiska frågor, arbetet inom Venedigkommissionen, frågor om mediefrihet och skydd av journalisters källor och berör även den tendens till ”övervakningsutmaning” som tycks ha uppstått i vissa medlemsstater när det gäller fullgörandet av åtaganden inom området mänskliga rättigheter (MR-området).

Redogörelsernas huvudsakliga innehåll

I redogörelsen från riksdagens delegation till Europarådets parlamentariska församling (2012/13:ER1) framgår att den parlamentariska församlingen (PACE) under 2012 bl.a. debatterade den arabiska vårens följder, reformeringen av Europarådet, reformeringen av den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen), EU:s anslutning till Europakonventionen och utvecklingen i flera av organisationens medlems- och grannländer. Under 2012 antog PACE 16 rekommendationer, 57 resolutioner och 1 yttrande. Den svenska delegationen deltog i såväl församlings- som utskottsarbetet 2012.

I redogörelsen från riksdagens delegation till Europarådets parlamentariska församling (2013/14:ER1) framgår att PACE under 2013 bl.a. debatterade den demokratiska utvecklingen i flera av Europarådets medlems-

och grannstater där situationen i Ungern och Azerbajdzjan har uppmärksammats särskilt. Likaså var krisen i Syrien och utvecklingen i Medelhavsregionen efter den arabiska våren diskussionsämnen inom PACE under 2013. Under 2013 antog PACE 24 rekommendationer, 51 resolutioner samt 4 yttranden. Den svenska delegationen deltog i såväl församlings- som utskottsarbetet under 2013.

Utskottets överväganden

Demokrati och frågor relaterade till demokratifrämjande arbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet besvarar och avstyrker motioner som rör Europarådets tre kärnområden, yttrande- och mediefrihet och ECRI:s arbetssätt bl.a. med hänvisning till pågående och genomfört arbete samt gällande reglemente. Utskottet föreslår också att riksdagen avslår motionsyrkanden om skrivelsens periodicitet och innehåll.

Jämför reservation 1 (SD).

Motioner

I kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 90 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 103 begär Socialdemokraterna att Sverige i Europarådet arbetar för att främja demokrati och demokratisk utveckling.

I kommittémotion 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 91 och kommittémotion 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 2 anser Socialdemokraterna att riksdagen i form av ett tillkännagivande bör tillse att regeringen i nästa skrivelse till riksdagen om verksamheten i Europarådets ministerkommitté lämnar en redogörelse och bedömning av den konstitutionella utvecklingen i Ryssland.

I kommittémotionerna 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 95, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 92 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 7 menar Socialdemokraterna att Sverige inom Europarådet bör arbeta för upprätthållande av informationsrättigheterna och främjande av en pluralistisk mediesituation i Europa.

I kommittémotionerna 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 89 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 1 anser Socialdemokraterna att riksdagen bör göra ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen årligen ska lämna en skrivelse till riksdagen som redogör för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m.

I kommittémotion 2013/14:U3 av Julia Kronlid m.fl. anser Sverigedemokraterna att riksdagen bör ge till känna för regeringen att regeringen via ministerkommittén bör arbeta för ändrad inriktning på arbetet inom Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI).

Utskottets ställningstagande

Europarådet grundar sitt arbete på tre kärnområden: främjande av mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och det demokratiska samhällsstyret. Utskottet betonar vikten av att Sverige inom ramen för Europarådet arbetar för att Europarådet inriktar sin verksamhet på arbetet med dessa tre kärnområden.

Utskottet konstaterar att den reformprocess som generalsekreterare Jagland initierade 2009 har gett upphov till viss oenighet mellan Europarådets medlemsstater om medlemsstaternas syn på verksamhetens prioriteringar. Vissa medlemsstater stöder generalsekreteraren i de reformer som innebär en ökad fokusering på verksamhetens tre kärnområden, medan andra medlemsstater förespråkar en bredare dagordning. Utskottet välkomnar att Sverige i ministerkommittén stöder generalsekreterarens reformprocess som innebär att Europarådet prioriterar arbetet med de tre kärnområdena.

I generalsekreterare Jaglands rapport *State of democracy, human rights and the rule of law in Europe (2014)* beskrivs situationen i Europa för Europarådets tre kärnområden som djupt oroande. Utskottet delar Jaglands bedömning att Europa nu befinner sig i den största krisen för de mänskliga rättigheterna sedan det kalla kriget. Utskottet värdesätter att den svenska delegationen till PACE har arbetat målinriktat och över partigränserna för att värna Europarådets tre kärnområden inom ramen för PACE:s arbete.

Utskottet välkomnar att riksdagens delegation till PACE har bidragit till en stärkt fokusering kring de tre kärnområdena bl.a. via PACE:s granskningsutskott. Granskningsutskottet har till uppgift att kontinuerligt granska att alla medlemsstater respekterar Europarådets tre kärnområden och att medlemsstaterna uppfyller de åtaganden som gjorts i samband med att staten blivit Europarådsmedlem.

Venedigkommissionen, kommissionen för demokrati genom lag, är Europarådets rådgivande organ för konstitutionella och andra rättsliga frågor av särskild vikt för demokratisk utveckling. Venedigkommissionen består av experter på konstitutionell rätt. Utskottet välkomnar att Venedigkommissionen får allt större betydelse och regelmässigt tas i anspråk för granskning av konstitutionella lagstiftningsprojekt i Europarådets medlemsstater.

Utskottet uppmanade regeringen redan i betänkande 2011/12:UU17 att i nästa skrivelse till riksdagen om verksamheten i Europarådets ministerkommitté m.m. lämna en redogörelse för och bedömning av den konstitutionella utvecklingen i Ryssland. Utskottet står fast vid sitt ställningstagande.

Yttrande- och mediefrihet är en förutsättning för demokrati och demokratisk utveckling. Utskottet välkomnar därför Europarådets arbete med yttrande- och mediefrihet som framför allt inriktar sig på främjande av yttrandefrihet, fria medier, mediemångfald och ett fritt informationsflöde.

Utskottet välkomnar att mediefrihet har varit ett av flera prioriterade områden för Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter under 2012–2013.

Utskottet vill, när det gäller yttrandefrihet, framhålla Europarådets arbete med att ta fram standarder och olika aktiviteter som genomförts för att öka respekten för Europakonventionens artikel 10. Utskottet noterar det arbete som har gjorts inom Europarådet för att underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna i frågor som avser journalisters säkerhet, mediepluralism och tillgång till information och yttrandefrihet på nätet. Utskottet välkomnar den strategi om förvaltning av Internet som antogs av Europarådet 2012. Den 12 februari 2014 presenterade generalsekreterare Jagland en halvtidsrapport om arbetet. Utskottet välkomnar vidare att Europarådets ministerkommitté i maj 2014 antog en rekommendation om skydd för uppgiftslämnare och en deklaration om skydd för journalistik och säkerhet för journalister och andra medieaktörer.

Utskottet konstaterade redan i betänkande 2013/14:UU15 att man stöder den svenska regeringens arbete för att främja friheten på nätet och att det är en fråga som prioriteras inom hela utrikesförvaltningen. Det är enligt utskottet positivt att Sverige fortsätter att driva frågan om nätfrihet i EU, Europarådets ministerkommitté och FN och har lyckats samla ett brett stöd för att samma mänskliga rättigheter ska gälla vid uppkoppling (online) som vid icke-uppkoppling (offline).

Utskottet noterar att regeringens skrivelse 2012/13:184 redogör för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret 2013. Utskottet har tidigare uttalat att regeringen regelbundet bör informera riksdagen om utvecklingen i Europarådet (bet. 2009/10:UU24 och 2010/11:UU12). Utskottet överväger för närvarande former och prioriteringar för regeringens rapportering till riksdagen vad gäller frågor inom utskottets beredningsområde. Utskottet är därför inte berett att i detta sammanhang föreslå på vilket sätt regeringen bör informera om utvecklingen i Europarådet, men står fast vid sitt tidigare ställningstagande att det bör göras med regelbundenhet.

Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) består av oberoende experter med uppdrag att motverka diskriminering och intolerans, i synnerhet diskriminering grundad på ras, hudfärg, språk, religion och nationell eller etnisk bakgrund. ECRI arbetar mot enskilda stater, med teman och med aktiviteter riktade till det civila samhället. Varje ny medlem i ECRI ska enligt artikel 2 i ECRI:s arbetsordning muntligen deklarerera sin opartiskhet och att man som medlem inte kommer att acceptera några instruktioner. Enligt artikel 2.3 i ECRI:s stadgar framgår att ECRI:s medlemmar inte ska ta emot några instruktioner från enskilda staters regeringar.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avstyrker motionerna 2011/12:U315 yrkandena 89 och 95, 2012/13:U306 yrkandena 90–92, 2013/14:U2 yrkandena 1, 2 och 7, 2013/14:U3 och 2013/14:U303 yrkande 103.

Konventionsrelaterade frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet besvarar och avstyrker motioner om Europakonventionen och uppföljning av Europarådets övervakningsarbete, bl.a. med hänvisning till pågående och genomfört arbete.

Jämför reservation 2 (V).

Motioner

I kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 93 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 3 anser Socialdemokraterna att regeringen ska driva på förhandlingarna mellan Europarådet och EU om att EU ska tillträda den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

I kommittémotion 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 93 begär Socialdemokraterna att Sverige följer upp övervakningen av Sveriges konventionsåtaganden.

I kommittémotionerna 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 94, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 94 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 4 begär Socialdemokraterna att Sverige ratificerar Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, snarast möjligt.

I kommittémotion 2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 3 begär Sverigedemokraterna att Sverige snarast ska ratificera Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.

I kommittémotion 2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. yrkande 11 begär Vänsterpartiet att regeringen omedelbart undertecknar tilläggsprotokoll 12 till Europakonventionen för att sedan överlämna protokollet till riksdagen för ratificering.

Utskottets ställningstagande

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande finns en skyldighet för EU att ansluta sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Genom EU:s anslutning till Europakonventionen kommer EU och dess insti-

tutioner att sättas under extern kontroll av Europadomstolen som kan hålla EU:s institutioner ansvariga för kränkningar av de grundläggande rättigheterna i konventionen. Redan i betänkande 2013/14:UU10 underströk utskottet vikten av att anslutningen till Europakonventionen kommer till stånd så snart som möjligt för att bidra till att stärka både den enskildes och Europakonventionens ställning. Förhandlingarna mellan EU och Europarådet har pågått sedan i juli 2010 och resulterade under våren 2013 i en överenskommelse om ett avtalsutkast. I juli 2013 begärde Europeiska kommissionen att EU-domstolen skulle yttra sig över om det framförhandlade avtalet är förenligt med EU-fördragen. Parallellt med processen i EU-domstolen pågår en diskussion i en arbetsgrupp i Bryssel om de EU-interna regler som ska komplettera anslutningsavtalet. EU-domstolen förväntas lämna sitt yttrande tidigast under andra halvåret 2014. Under förutsättning att EU-domstolen inte invänder mot avtalsutkastet förväntas kommissionen lägga fram ett komplett förslag till EU-interna regler under 2014.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet antogs den 7 april 2011. Sverige undertecknade konventionen den 11 maj 2011. Utskottet noterar att regeringen i proposition 2013/14:208 bl.a. föreslår att riksdagen godkänner Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, och att Sverige förbehåller sig rätten att inte tillämpa artikel 44.3 om undantag från kravet på dubbel straffbarhet och artikel 58 om preskriptionsregler. Utskottet noterar vidare att justitieutskottet i sitt betänkande 2013/14:JuU30 behandlat proposition 2013/14:208. Betänkande 2013/14:JuU30 justerades den 13 maj 2014. I betänkandet föreslås att riksdagen tillstyrker regeringens förslag. Kammardebatten om betänkandet äger rum den 26 maj 2014. Beslut om betänkandet väntas fattas av kammaren den 27 maj 2014. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottet anser att rätten till skydd mot diskriminering har en central plats i svensk politik. Till skillnad från artikel 14 i Europakonventionen, som innehåller ett diskrimineringsförbud kopplat till rättigheterna i konventionen, innehåller protokoll 12 ett generellt diskrimineringsförbud. Protokollet trädde i kraft den 1 april 2005, och 18 av Europarådets 47 medlemsstater har hittills ratificerat protokollet. Regeringen har inte för avsikt att i nuläget tillträda protokoll 12 i Europakonventionen.

Gruppen av stater mot korruption (Greco) har till huvudsyfte att förbättra medlemsstaternas kapacitet att bekämpa korruption och övervaka efterlevandet av de rättsliga Europarådsinstrumenten för bekämpande av korruption. Staterna i gruppen övervakar varandra enligt ett roterande schema, "peer review". Greco är också involverat i det s.k. PACO-projektet för bekämpande av korruption, organiserad brottslighet, penningtvätt, internetbrottslighet och andra former av ekonomisk brottslighet i sydöstra Europa. Såväl regionala som landsspecifika projekt ingår i programmet.

Utskottet uppmärksammar att Greco i en rapport i februari 2009 riktade sju rekommendationer till Sverige om åtgärder som borde vidtas för att skapa ökad insyn i de politiska partiernas och valkandidaternas finansiering. Grecos bedömning var att det svenska systemet 2009 inte uppfyllde 2003 års rekommendationer. Utskottet noterar att riksdagen i mars 2014 beslutade (bet. 2013/14:KU35, rskr. 2013/14:163) om lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier (insynslagen). I proposition 2013/14:70 nämndes Grecos ovannämnda sju rekommendationer och regeringen lämnade bedömningar om hur lagförslaget förhöll sig till dessa. Genom insynslagets ikraftträdande torde fem av dessa sju rekommendationer vara att anses som uppfyllda. Två av rekommendationerna har endast uppfyllts delvis. De delar av dessa två rekommendationer som ännu inte har uppfyllts gäller redovisningskravet för partier på regional och lokal nivå samt införandet av ett förbud mot anonyma bidrag. Av propositionen framgår att regeringen avsåg att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda dessa utestående delar. Utskottet välkomnar detta.

År 1987 anslöt sig Sverige till den europeiska konventionen till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Europarådets tortyrkonvention). Syftet med konventionen är att komplettera Europadomstolens funktioner med ett system av mer preventiv karaktär, utan judiciella funktioner men med uppgift att undersöka hur frihetsberövade personer behandlas. I enlighet med konventionen är Europarådets tortyrkommitté (CPT) inrättad. CPT har till uppgift att besöka de platser där personer befinner sig som på ett eller annat sätt är frihetsberövade. Efter varje besök avger CPT en rapport till den stat som har granskats.

CPT har tidigare konstaterat i en rapport om Sverige att utläningar som meddelats beslut om förvar i Sverige ibland har placerats i häkten eller på kriminalvårdsanstalt. Kommittén rekommenderade att denna ordning skulle upphöra. Regeringen tillsatte i februari 2009 en utredning (dir. 2009:1) för att göra en övergripande analys av nuvarande lagstiftning och praxis när det gäller förvar för att utröna det samlade behovet av författningsändringar och andra åtgärder. Utredningen överlämnade slutbetänkandet Förvar (SOU 2011:17).

Regeringen har överlämnat proposition 2011/12:60 till riksdagen. I propositionen föreslogs att reglerna om s.k. verkställighetsförvar anpassas till återvändardirektivets ordalydelse. Det föreslogs också att en utlänning som hålls i förvar och placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest ska hållas avskild från övriga intagna, om utlänningen inte har utvisats på grund av brott. En utlänning får inte hållas i verkställighetsförvar längre tid än två månader om det inte finns synnerliga skäl för en längre förvarstid. Även om synnerliga skäl finns får en utlänning inte hållas i förvar längre tid än tre månader eller, om verkställigheten drar ut på tiden på grund av att utlänningen inte samarbetar eller för att det tar tid att införskaffa nödvändiga handlingar, tolv månader. Propositionen behandlades av

socialförsäkringsutskottet i betänkande 2011/12:SfU6 som debatterades den 21 mars 2012, och kammaren biföll betänkandet den 21 mars 2012 (rskr. 2011/12:164). Lagändringarna trädde i kraft den 1 maj 2012.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avstyrker motionerna 2011/12:U315 yrkandena 93 och 94, 2012/13:U306 yrkandena 93 och 94, 2013/14:Ju203 yrkande 11, 2013/14:U2 yrkandena 3 och 4 samt 2013/14:U4 yrkande 3.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet besvarar och avstyrker motioner om SRHR och hbt-personer, bl.a. med hänvisning till pågående och genomfört arbete.

Motioner

I kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 95 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 5 argumenterar Socialdemokraterna för alla människors rätt till sexuell och reproduktiv hälsa.

I kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 96 och 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. yrkande 6 menar Socialdemokraterna att Sverige bör stödja de initiativ som tas inom Europarådet för att stärka rättigheterna för homosexuella, bisexuella och transpersoner (hbt-personer) i Europa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att Sverige är en pådrivande aktör i frågor som rör alla människors rätt till sexuell och reproduktiv hälsa. Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat SRHR (exempelvis i 2013/14:UU12, 2013/14:UU15 och 2013/14:UU20). I betänkande 2013/14:UU20 välkomnar utskottet regeringens uppfattning att den biståndspolitiska plattformens fjärde delmål ska ge prioritet åt att öka kvinnors, mäns och ungdomars tillgång till information och utbildning om sex och samlevnad, säkra och lagliga aborter, preventivmedel, sexuellt överförbara infektioner samt hiv och aids. Det framgår även av betänkande 2013/14:UU20 att utskottets uppfattning är att rätten till abort ska värnas och att Sverige ska fortsätta att främja insatser som syftar till att göra aborter fria, säkra och lagliga för alla kvinnor.

Utskottet välkomnar vidare att hbt-frågor är fortsatt prioriterade av den svenska regeringen. Utskottet välkomnade redan i betänkande 2010/11:UU15 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik, att Sverige inom samarbetet för Europarådet hade haft en pådrivande roll för att ta fram en rekommendation om skydd mot diskriminering som har samband med sexuell läggning eller könsidentitet (CM/Rec(2010)5). Rekommendationen,

som antogs av ministerkommittén i mars 2010, innebär att samtliga medlemsstater i Europarådet för första gången enades om ett dokument som uttryckligen bekräftade hbt-personers rättigheter. Rekommendationen bidrog till att det skapades en mindre hbt-enhet inom Europarådets sekretariat med uppgift att ansvara för rekommendationens implementeringsarbete. Hbt-enheten är beroende av frivilliga bidrag från medlemsstaterna för att kunna finansiera projekt. Utskottet välkomnar att Sverige bidrog finansiellt till ett sådant projekt som pågick 2011–2013 och som syftade till att stödja arbetet med att implementera rekommendationen i Albanien, Lettland, Italien, Montenegro, Polen och Serbien. Den 22 januari 2014 beslutade ministerkommittén att Europarådets arbete för att stödja implementeringen av rekommendationen ska fortsätta. Utskottet välkomnar att Sverige följer detta på nära håll.

Vidare välkomnar utskottet att hbt-personers rättigheter har varit ett av flera prioriterade områden för Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter under 2012–2013.

Utskottet noterar att PACE under 2013 antog en rekommendation (Rec 2021(2013)) och en resolution (Res 1948(2013)), vilka behandlade temat diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Utskottet välkomnar att PACE i resolutionen uppmärksammade hbt-personers rättigheter inom lagstiftningsområdet i bl.a. Ryssland, Ukraina och Litauen.

Den 11 mars 2014 anordnade utskottet en öppen utfrågning om SRHR.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avstyrker motionerna 2012/13:U306 yrkandena 95 och 96 och 2013/14:U2 yrkandena 5 och 6.

Övriga yrkanden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns i bilaga 2 under rubriken Motionsyrkanden som avslås av utskottet i förslagspunkt 7. Utskottet föreslår också att skrivelsen och redogörelserna läggs till handlingarna.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som fastslagits av riksdagen med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden, som utskottet fastställde i oktober 2010. Utskottet har vid genomgång och bered-

ning funnit att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott motionerna.

Med vad som anförs i betänkandet föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelse 2012/13:184 och redogörelserna 2012/13:ER1 och 2013/14:ER1 till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer.

1. Demokrati och frågor relaterade till demokratifrämjande arbete, punkt 1 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U3 av Julia Kronlid m.fl. (SD) och avslår motionerna 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 89 och 95, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 90–92, 2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 7 samt 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 103.

Ställningstagande

Europarådets verksamhet har under perioden bl.a. berört ett utökad arbete mot rasism och främlingsfientlighet. Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) är inrättad av Europarådet, och denna organisation släppte under året en rapport om situationen i Sverige. Sverigedemokraterna ställer sig positiva till ett generellt arbete mot rasism, men tyvärr blir användningen av begreppet alltför ofta politiserad och används för att miss-tänkliggöra också legitim kritik mot politiska missförhållanden inom migrationspolitiken. Tyvärr har också ECRI fallit i denna fälla eftersom ett av avsnitten i den aktuella rapporten uttryckligen beklagar det problematiska med att partiet Sverigedemokraterna har nått sådana framgångar vid de allmänna valen 2010. Det förefaller dessutom som om ECRI i sin rapport beklagar att det inte var möjligt att väcka enskilt åtal mot Jimmie Åkesson efter att han skrev en debattartikel som var kritisk mot extrema yttringar inom islam under hösten 2009. Det är också tydligt i rapporten att de rekommendationer som ECRI utfärdar på olika håll i rapporten just syftar till att begränsa inflytande för ”främlingsfientliga och islamofobiska partier”, med vilket tyvärr avses även Sverigedemokraterna. ECRI beklagar också att det inte finns möjlighet att upplösa partier och organisationer som befrämjar rasism, vilket (givet hur begreppet används i den här rapporten) nog tyvärr får anses innefatta Sverigedemokraterna. Eftersom Sverige-

demokraterna också vill bekämpa rasism och ställer upp på grundläggande mänskliga rättigheter anser vi ECRI:s verksamhet vara missriktad. ECRI bör ägna sig åt att bekämpa verklig rasism och främlingsfientlighet generellt i stället för att komma med grundlösa anklagelser och etiketter på ett folkvalt demokratiskt parti i Sveriges riksdag som i framtiden kan komma att också vara representerat i Europarådets parlamentariska församling.

Det kan inte vara rimligt att Europarådet initierar en organisation som på obefintliga grunder framför önskemålet att svenska politiska partier ska kunna upplösas och deras partiledare åtalas. Det är uppenbart oförsvarligt. Regeringen bör i ministerkommittén arbeta för att Europarådet inkommer med synpunkter på ECRI:s verksamhet som syftar till att bekämpa verklig rasism i stället för att på detta sätt inverka menligt på av svenska folket valda representanter. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

2. Konventionsrelaterade frågor, punkt 2 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 11 och avslår motionerna

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 93 och 94,

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 93 och 94,

2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S) yrkandena 3 och 4 samt

2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Det nuvarande diskrimineringsförbudet i artikel 14 i Europakonventionen om mänskliga rättigheter gäller endast de rättigheter som omfattas av konventionen. För att eliminera denna allvarliga begränsning av skyddet för de mänskliga rättigheterna har ett tilläggsprotokoll 12 till konventionen förhandlats fram. Tilläggsprotokollet utsträcker diskrimineringsförbudet så att det även omfattar åtnjutandet av alla rättigheter som är reglerade i lag. Detta är ett viktigt steg i arbetet för att förverkliga principen om alla människors lika värde. Tyvärr har Sverige varken undertecknat eller ratificerat protokollet. Regeringen har ifrågasatt om ett tilläggsprotokoll är rätt metod, eftersom det tar lång tid innan Europadomstolen har hunnit utveckla en praxis. Detta är en anmärkningsvärd hållning eftersom samma argument likaväl kan användas mot själva konventionen. Konventionen är även den ett levande instrument, med en praxis från domstolens sida, som ständigt utvecklas beroende på samhällsförhållandenas förändringar.

Samma argument skulle även kunna anföras mot ny nationell lagstiftning över huvud taget. Det har också anförts från regeringen att det inte kan uteslutas att en stat kan komma att hållas ansvarig enligt protokollet på grund av vad som har hänt i den enskildes förhållande till en tredje man, t.ex. en hyresvärd eller restaurangägare. Konventionen i sig medför ju en viss s.k. Drittwirkung, dvs. är tillämplig även mellan privata rättssubjekt. Saken har varit föremål för en relativt omfattande diskussion i den juridiska doktrinen. Frågan som inställer sig är om regeringen i själva verket har inlett en process för att distansera sig från denna fundamentala mänsklig-korättskonvention.

De argument som regeringen har anført mot tilläggsprotokollets form och innehåll saknar bärkraft, och det är angeläget att regeringen omgående undertecknar protokollet och att det sedan skyndsamt överlämnas till riksdagen för ratificering. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2012/13:184

Regerings skrivelse 2012/13:184 Verksamheten inom Europarådets ministerkommitté m.m. under 2012 och första halvåret 2013.

Följdmotioner med anledning av skrivelse 2012/13:184

2013/14:U2 av Björn von Sydow m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet Inledning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om arbete för demokratisk utveckling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om Europakonventionen och EU.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om hbt-personers rättigheter.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet om mediesituationen och informationsrättigheterna.

2013/14:U3 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans fortsatta verksamhet.

Redogörelse 2012/13:ER1

Redogörelse 2012/13:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2012/13: ER1

2013/14:U4 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i Europarådet starkare ska verka för att rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation efterlevs i medlemsstaterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de krav som ställts på den palestinska myndigheten och Marocko följs upp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige snarast ska ratificera konventionen om våld mot kvinnor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en resolution till stöd för utsatta kristna med anledning av den senaste tidens händelser i Nordafrika och Mellanöstern.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom Europarådet ska verka för att det i medlemsländerna införs lagstiftning som innebär att resolution 1829 uppfylls.

Redogörelse 2013/14:ER1

Redogörelse 2013/14:ER1 Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2013/14: ER1

2013/14:U9 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i Europarådet starkare ska verka för att rätten för den enskilda medborgaren att frivilligt välja politisk åskådning och facklig organisation efterlevs i medlemsstaterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de krav som ställts på den palestinska myndigheten och Marocko följs upp.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en resolution till stöd för utsatta kristna med anledning av den senaste tidens händelser i Nordafrika och Mellanöstern.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom Europarådet ska verka för att det i medlemsländerna införs lagstiftning som innebär att resolution 1829 uppfylls.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S):

89. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.1 Parlamentarisk ledning.
92. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.4 Europarådet och minoriteters rättigheter.
93. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.5 Övervakningen av Sveriges konventionsåtaganden.
94. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.6 Nya konventioner och protokoll.
95. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.7 Mediesituationen och frågan om journalisters rätt att skydda sina källor.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Ju240 av Jan Lindholm och Mats Pertoft (båda MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för ett starkare europeiskt samarbete mot barnsexturism.

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S):

90. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14 Europarådet.
91. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.1 Arbete för demokratisk utveckling.
92. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.2 Mediesituationen.

93. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.3 Europakonventionen och EU.
94. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.4 Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
95. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.5 Kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter.
96. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 14.6 Hbt-rättigheter.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen omedelbart ska underteckna tilläggsprotokoll 12 till Europakonventionen om mänskliga rättigheter och skyndsamt överlämna protokollet till riksdagen för ratificering.

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S):

38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.5 Handel med människor.
103. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 14 Europarådet.

BILAGA 2

Övriga yrkanden

Motionsyrkanden som avslås av utskottet i förslagspunkt 7

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Övriga yrkanden		
2011/12:U315	Urban Ahlin m.fl. (S)	92
2012/13:Ju240	Jan Lindholm och Mats Pertoft (båda MP)	5
2013/14:U4	Julia Kronlid m.fl. (SD)	1–2, 4–5
2013/14:U9	Julia Kronlid m.fl. (SD)	1–4
2013/14:U303	Urban Ahlin m.fl. (S)	38